

Advies nr. 26/2019 van 6 februari 2019

Betreft: Voorontwerp van decreet tot invoering van een compensatievergoeding bij werken op de openbare weg en ontwerpbesluit van de Waalse Regering houdende uitvoering van dit decreet (CO-A-2018-192)

De Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna "de Autoriteit");

Gelet op de wet van 3 december 2017 *tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit*, inzonderheid op artikel 23 en 26 (hierna de "WOG");

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming)* (hierna "AVG")

Gelet op de wet van 30 juli 2018 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens* (hierna "WVG");

Gelet op de adviesaanvraag van de heer Pierre-Yves Jeholet, De Minister van Economie, Industrie, Onderzoek, Innovatie, Digitale Technologieën, Tewerkstelling en Vorming, ontvangen op 26 november 2018;

Gelet op het verslag van de heer Willem Debeuckelaere;

Brengt op 6 februari 2019 het volgend advies uit:

I. ONDERWERP EN CONTEXT VAN DE AANVRAAG

1. De Minister van Economie van het Waals Gewest (hierna de aanvrager) verzoekt het advies van de Autoriteit over de artikelen 8 tot 13 en 18 van zijn ontwerpdecreet tot invoering van een compensatievergoeding voor werkzaamheden op de openbare wet (hierna het ontwerpdecreet) en over het ontwerpbesluit van de Waalse Regering houdende uitvoering van dit decreet (hierna het ontwerpbesluit).
2. Enkel de ontwerpbevestigingen die een commentaar van de Autoriteit vergen ten aanzien van de gebruikelijke criteria inzake kwaliteit van wetten en regelgevingen inzake persoonsgegevensverwerkingen als bedoeld in de AVG, zullen hierna onderzocht worden.
3. Het ontwerpdecreet voert voor de ondernemingen, van wie de activiteit een contact met hun cliënteel vereist, de mogelijkheid in om van de overheid een compensatievergoeding te krijgen wanneer er tenminste gedurende 20 dagen openbare werken zijn die de toegang tot hun inrichting, hinderen.

II. Onderzoek

4. Om dit soort vergoeding te kunnen organiseren, is er een verwerking van persoonsgegevens vereist als bedoeld in de AVG aangezien het begrip onderneming in deze ontwerpregelgeving zowel rechtspersonen als natuurlijke personen betreft die hun handelsactiviteiten zelfstandig uitoefenen evenals de meewerkende partners van die laatsten. De ontwerpregelgevingen die voor advies voorliggen, moeten dus beantwoorden aan de gebruikelijke kwaliteitscriteria uitgevaardigd door de rechtspraak zodat de betrokkenen van wie gegevens worden verwerkt, zich bij het lezen ervan een duidelijk beeld kunnen vormen van de verwerkingen die met hun gegevens zullen worden uitgevoerd. Daartoe moeten nauwkeurig het/de concrete of operationele doeleinde(n) beschreven worden van de door de wetgeving omkaderde verwerking, de aard van de gegevens die worden verwerkt, de categorieën betrokkenen van wie de gegevens worden verwerkt, de categorieën ontvangers aan wie de gegevens desgevallend worden meegedeeld en de doeleinden waarvoor deze mededelingen plaatsvinden, de bewaartermijnen alsook alle maatregelen die ertoe strekken een behoorlijke en rechtmatige verwerking van de persoonsgegevens te waarborgen.
5. Artikel 8 van het ontwerpdecreet zou op dit punt moeten worden verbeterd door zowel nader het concrete doeleinde te omschrijven waarvoor de gegevens in dit kader worden ingezameld bij de ondernemingen (hoogstwaarschijnlijk voor het beheer van de aanvragen tot compensatievergoeding dat in toepassing van dit decreet is toevertrouwd aan de administratie)

als om de verwerkingsverantwoordelijke aan te duiden die de gegevens in dit kader inzamelt, die naar alle waarschijnlijkheid de administratie zal zijn, belast met het beheer van de aanvragen tot compensatievergoeding, namelijk het Operationeel Directoraat-generaal Economie, Werkgelegenheid en Onderzoek van de Waalse Overheidsdienst.

6. Dit artikel 8 in ontwerp delegeert de vaststelling van de vorm en de inhoud van de vergoedingsaanvraag aan de regering van het Waals Gewest. De lijst met ingezamelde gegevens wordt bekrachtigd in de artikelen 4 en 6 van het ontwerpbesluit dat eveneens voor advies voorligt. Uitgaande van het principe van de minimale gegevensverwerking, dat vereist dat slechts die gegevens worden ingezameld die relevant zijn en noodzakelijk voor de verwezenlijking van het nagestreefde doeleinde, moet het gegeven bedoeld in artikel 4, 8° herzien worden aangezien de exhaustieve lijst van de minimissteun¹ die de onderneming al zou hebben ontvangen disproportioneel lijkt in dit kader; de verklaring op eer dat de onderneming die de vergoeding aanvraagt het quota van 200.000 euro staatssteun niet heeft bereikt in de drie fiscale jaren die de datum van de aanvraag voorafgaat (met inbegrip van de aangevraagde compensatievergoeding) volstaat al om de aanvragen tot compensatievergoeding te kunnen beheren. Daarnaast moet in punt 7° van artikel 4 van het ontwerpbesluit nader worden omschreven dat het gaat om het ondernemingsnummer van de onderneming die een compensatievergoeding aanvraagt. Gelet op artikel 4, 2de lid, 1 van het ontwerpbesluit, doet de Autoriteit bovendien opmerken dat moet worden nagegaan of de onderneming deze vereiste informatie in zijn bezit heeft (de identiteit van de opdrachtgever van de wegenwerken) aangezien naargelang de geldende wetgeving² de informatieplicht aan de omwonenden over de wegenwerken hetzij ten laste valt van de opdrachtgever, hetzij ten laste van de projectcoördinator of de aanvragende coördinator. En tot slot bevat het 3de lid van dit artikel 4 in ontwerp een delegatie aan de Minister om de lijst van ingezamelde gegevens verder aan te vullen. Gelet op deze brede delegatie, kan de Autoriteit niet vaststellen of de gegevensverwerking ingaat tegen het principe van de minimale gegevensverwerking. Dit moet geschrappt worden.
7. Om tegemoet te komen aan haar verplichtingen inzake informatieverstrekking aan de betrokkenen die haar door de AVG is opgelegd, zal de administratie erover waken dat het aanvraagformulier voor een vergoeding (of elke andere gelijkaardige drager) alle, krachtens artikel 13 van de AVG, vereiste informatie bevat. Wanneer zij haar formulier (of elke andere gelijkaardige drager) opmaakt, zal zij hierover haar functionaris voor gegevensbescherming

¹ Als bedoeld in de Verordening (EU) nr. 1407/2013 van de Commissie van 18 december 2013 betreffende de toepassing van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag over de werking van de Europese Unie op de meewerkende partners.

² Art. 30 van het decreet van 30 april 2009 betreffende de informatie, de coördinatie en de organisatie van de werven onder, op of boven de wegen of waterlopen.

raadplegen en de contactgegevens van die laatsten zullen eveneens worden vermeld op dit formulier (of elke andere gelijkaardige drager).

8. In verband met de kwestie van de inzameling van persoonsgegevens, voert het 5de lid van artikel 8 van het ontwerpdecreet, ten laste van de onderneming die de bedoelde vergoeding aanvraagt, een verplichting in om aan de administratie « *elke verandering in haar situatie* » te melden. De Autoriteit wijst op het vage en brede karakter van dit formulier en de mededeling van persoonsgegevens die daarop volgt. Opdat de ondernemingen met zekerheid de juiste gegevens kunnen afbakenen die zij in dit kader moeten meedelen, moet het decreet ofwel exhaustief of minstens nader de criteria omschrijven van de veranderde omstandigheden die meegedeeld moeten worden³. Dit is des te belangrijke omdat het ontwerpdecreet iedere onderneming die de bedoelde wijzigingen niet heeft meegedeeld aan de administratie, bestraft met een boete die tot 1500 euro kan oplopen. Wanneer de auteur overgaat tot deze nadere omschrijving, zal hij in ieder geval erover waken dat hij het principe van de minimale gegevensverwerking naleeft, zoals hierboven uitgelegd. Dezelfde opmerking geldt voor artikel 5, 4° van het Ontwerpbesluit.
9. In artikel 10 van het ontwerpdecreet staan de organisaties beschreven bij wie de administratie een advies kan inwinnen in het kader van het onderzoek van de vergoedingsaanvraag. Vooreerst, om de mededelingen van persoonsgegevens goed af te bakenen die in dit kader plaats kunnen vinden en overeenkomstig het rechtmatigheidsbeginsel van persoonsgegevensverwerkingen, moet in artikel 10 het voorwerp worden omschreven waarop de adviesaanvraag van de administratie betrekking kan hebben in het kader van het onderzoek van de vergoedingsaanvraag. De auteur van het ontwerpdecreet zal dit voorwerp bepalen overeenkomstig het beginsel van de minimale gegevensverwerking in plaats van de Minister daarmee te belasten. (Volgens de bewoordingen van artikel 11 in ontwerp, gaat het over een adviesaanvraag over het vastgesteld karakter van de hinder veroorzaakt door de wegenwerken, de hinder op vlak van omvang en duur). Vervolgens heeft de Autoriteit vragen over de formulering van artikel 10, 2° in ontwerp, dat de organisatie omschrijft van wie het advies kan worden gevraagd als "de onderneming waar de zelfstandige zijn activiteiten uitoefent". Deze formulering strookt niet met het statuut van zelfstandige en moet herzien worden.
10. Gelet op de vorige opmerking, moet artikel 11, §1, 1ste lid van het ontwerpdecreet zich beperken tot de termijnen waarbinnen de voormelde adviezen moeten worden gevraagd en

³ Als de gegevens beschikbaar zijn bij de authentieke bron, is het bovendien raadzaam om vooraleer deze wettelijke verplichting om gegevens mee te delen in te voeren, het wettelijk kader van deze authentieke bronnen te raadplegen om na te gaan of deze geen beginsel van de eenmalige gegevensinzameling bevat waardoor de administratie verplicht is om het authentieke gegevens te raadplegen in de authentieke bron en de rechtstreekse inzameling bij de betrokken verboden is.

paragraaf 3 van deze ontwerpbeplating moet geschrapt worden omdat de delegatie aan de regering te breed is opgevat en dit om de redenen als uitgelegd in het vorige punt.

11. Artikel 13, §3, 3de lid van het ontwerpdecreet voorziet in de mogelijkheid voor de administratie om bij de onderneming bijkomende informatie op te vragen als zij meent dat het verzoek onvolledig is of niet toelaat om met kennis van zaken tot een besluit te komen. Overeenkomstig de eerbiediging van het rechtmatigheidsbeginsel bij persoonsgegevensverwerkingen, moet deze bepaling herzien worden waarbij wordt uitgegaan van het feit dat de volledigheid van de aanvraag is onderzocht ten aanzien van de relevante artikelen van het ontwerpbesluit en ontwerpdecreet.
12. Het ontwerpdecreet bevat een hoofdstuk 8 "bescherming van persoonsgegevens" dat bepalingen bevat betreffende de bewaring van de gegevens. Hoewel het behoort tot de gewone kwaliteitscriteria van de wetten die persoonsgegevens omkaderen om in de wet de bewaartermijn van de verzamelde gegevens te preciseren, vestigt de Autoriteit de aandacht op het beperkende karakter van de titel van dit hoofdstuk aangezien de bescherming van persoonsgegevens niet enkel daarop neerkomt.
13. Over de bewaartermijn van de verzamelde gegevens als vastgesteld in artikel 18 van het ontwerpdecreet, 10 jaar tot en met de uitdoving van de beroepsmiddelen bij een gerechtelijke of administratieve vordering, heeft de Autoriteit geen opmerkingen voor zover deze termijn van 10 jaar overeenkomt met de verjaringstermijn van de invorderingsactie die de administratie zou kunnen opstarten tegen de onderneming ingeval van onterechte betalingen. De formulering van artikel 18, §3 moet in ieder geval herzien worden om het soort administratieve of gerechtelijke vordering te bepalen, want de bestaande formulering is verwarrend.
14. Artikel 16 bepaalt overigens impliciet dat de administratie (in plaats van de formulering "beheerder van de gegevens", het is beter om zich te richten op de verwerkingsverantwoordelijke), tijdens diezelfde termijn een register zal bijhouden waarin de persoonsgegevens worden opgenomen die in het kader van onderhavig decreet zijn verwerkt. Een dergelijke vage formulering is in strijd met de principes die dit advies uitvaardigt onder punt 4. Behoudens het vaststellen van de bewaartermijn, moet de oprichting van dit register in het decreet uitdrukkelijk onderbouwd worden, een verwerkingsverantwoordelijke worden aangeduid en alle relevante elementen zoals de concrete en operationele doeleinden (het beheer van de vergoedingsaanvragen, de verificatie van de echtheid van de informatie die de ondernemingen in dit kader verstrekken en het beheer van inning van de onterechte betalingen in dit kader) en de exhaustieve lijst van de persoonsgegevens die daarin noodzakelijk zijn samengebracht om deze doeleinden te verwezenlijken (wie heeft een vergoeding gekregen,

het bedrag, de datum, het aantal dagen en de meegedeelde informatie door de onderneming in het kader van haar aanvraag).

15. Tot slot, omdat uit het ontwerpbesluit blijkt dat de gegevensuitwisselingen tussen de administratie en de betrokken ondernemen in het kader van de vergoedingsaanvragen en het beheer ervan, gebeuren via een webapplicatie die toegankelijk is via een website die door de Minister is ingezet, vestigt de Gegevensbeschermingsautoriteit de aandacht van de administratie en de bevoegde minister op het feit dat de artikelen 5.1.f en 32 van de AVG hen verplicht om deze webapplicatie te parametren zodanig dat een gepaste veiligheid van de persoonsgegevens gewaarborgd is, ook tegen ongeoorloofde of onrechtmatige verwerking en tegen onopzettelijk verlies, vernietiging of beschadiging, door het nemen van passende technische of organisatorische maatregelen.
16. Artikel 32 AVG wijst in dit verband op een aantal voorbeeldmaatregelen om, waar passend, een op het risico afgestemd beveiligingsniveau te waarborgen:
- de pseudonimisering en versleuteling van persoonsgegevens;
 - het vermogen om op permanente basis de vertrouwelijkheid, integriteit, beschikbaarheid en veerkracht van de verwerkingssystemen te garanderen;
 - het vermogen om bij een fysiek of technisch incident de beschikbaarheid van en de toegang tot de persoonsgegevens tijdig te herstellen;
 - een procedure voor het op gezette tijdstippen testen, beoordelen en evalueren van de doeltreffendheid van de technische en organisatorische maatregelen ter beveiliging van de verwerking.
17. Voor de concrete uitwerking hiervan wijst de Autoriteit op de aanbeveling⁴ ter voorkoming van gegevenslekken en op de referentiemaatregelen⁵ die bij elke verwerking van persoonsgegevens in acht zouden moeten worden genomen. Bovendien, aangezien de webapplicatie toegankelijk zal zijn voor alle betrokken ondernemingen, benadrukt de Autoriteit in het bijzonder het belang van een behoorlijk gebruikers- en toegangsbeheer⁶.

⁴ Aanbeveling uit eigen beweging van de Commissie nr. 01/2013 van 21 januari 2013 *betreffende de na te leven veiligheidsmaatregelen ter voorkoming van gegevenslekken*

(https://www.gegevensbeschermingsAutoriteit.be/sites/privacycommission/files/documents/aanbeveling_01_2013_0.pdf).

⁵ Referentiemaatregelen van de Commissie voor de beveiliging van elke verwerking van persoonsgegevens, Versie 1.0 (https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/sites/privacycommission/files/documents/referentiemaatregelen_voor_de_beveiliging_van_elke_verwerking_van_persoonsgegevens_0.pdf).

⁶ Zie ook punt II. 1.2 van de Aanbeveling uit eigen beweging nr. 03/2011 van 25 mei 2011 over het nemen van een kopie van de identiteitskaart en over het gebruik en de elektronische lezing ervan, https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/sites/privacycommission/files/documents/aanbeveling_03_2011_0.pdf en de Aanbeveling van de Commissie nr. 01/2008 van 24 september 2008 *met betrekking tot het toegangs- en gebruikersbeheer in de overheidssector* (https://www.privacycommission.be/sites/privacycommission/files/documents/aanbeveling_01_2008_0.pdf).

18. Tot slot zal de administratie erover waken dat een gemakkelijk toegankelijk aanspreekpunt wordt aangeduid (uitdrukkelijke vermelding op de website die de webapplicatie ondersteunt die dient om een vergoeding aan te vragen) opdat de betrokkenen hem gemakkelijk hun verzoeken kunnen sturen wanneer zij de rechten waarover zij krachtens de wetgeving inzake persoonsgegevensbescherming beschikken, willen uitoefenen.

OM DIE REDENEN, de Autoriteit,

is van mening dat het ontwerpdecreet en het uitvoeringsbesluit ervan aangepast moeten worden overeenkomstig de volgende opmerkingen:

1. Aanpassen van artikel 8 van het ontwerpdecreet en de artikelen 4 en 5 van het ontwerpbesluit overeenkomstig de overwegingen 5, 6 en 8;
2. Herzien van de bewoordingen van de artikelen 10 en 11 van het ontwerpdecreet overeenkomstig de overwegingen 9 en 10;
3. Herzien van artikel 13 van het ontwerpdecreet om in overeenstemming te zijn met het rechtmatigheidsbeginsel (overweging 11);
4. Herzien van de titel van hoofdstuk 8 van het ontwerpdecreet (overweging 12);
5. Verifiëren van het relevante karakter van de bewaartermijn van de gegevens als bedoeld in artikel 18 van het ontwerpdecreet ten opzichte van de toepasselijke verjaringstermijnen, rechtvaardiging in de commentaar bij de artikelen en nadere omschrijving van het bedoelde soort gerechtelijke en/of administratieve vordering (overweging 13);
6. Uitdrukkelijke onderbouwing in het ontwerpdecreet van het register van de ondernemingen die een compensatievergoeding hebben ontvangen voor wegenwerken en nadere omschrijving van de vereiste, essentiële elementen (overweging 14).

Voor het overige verzoekt de Autoriteit dat de aanvraagformulieren voor een vergoeding en de webapplicatie die de gegevensuitwisselingen in dit kader zal ondersteunen, worden vastgesteld overeenkomstig de opmerkingen in de overwegingen 7 en 15 en volgende.

(get.) An Machtens
Wvd. Administrateur

(get.) Willem Debeuckelaere
Voorzitter,
Directeur Kenniscentrum